

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 18 MARTIE 1980*

SpA Ferriera Valsabbia și alții
împotriva Comisiei Comunităților Europene

„Oțel beton”

Cauzele conexe 154, 205, 206, 226 - 228, 263 și 264/78, 39, 31, 83 și 85/79

În cauzele conexe 154, 205, 206, 226 - 228, 263 și 264/78, 39, 31, 83
și 85/79,

154/78 SpA FERRIERA VALSABBIA, cu sediul la Odolo (Italia), reprezentată și asistată de Tito Malaguti și Giuseppe Marchesini, avocați la Curtea de casație din Italia, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34, rue Philippe II;

205/78 ACCIAIERIE E FERRIERE STEFANA FRATELLI FU GIROLAMO SpA, cu sediul la Nave (Brescia/Italia), reprezentată și asistată de Tito Malaguti și Giuseppe Marchesini, avocați la Curtea de casație din Italia, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe II;

206/78 AFIM ACCIAIERIE E FERRIERE INDUSTRIA METALLURGICA S.N.C, cu sediul la Nave (Brescia/Italia), reprezentată și asistată de Vito Landriscina și Giuseppe Marchesini, avocați la Curtea de casație din Italia, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe II;

226/78 SpA ACCIAIERIE E FERRIERE ANTONIO STEFANA cu sediul la Brescia (Italia), reprezentată și asistată de Giuseppe Marchesini, avocat la Curtea de casație din Italia, și de Fabio Vischi, avocat în Baroul din Brescia, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe II;

227/78 SpA ACCIAIERIA DI DARFO, cu sediul la Darfo-Boario Terme (Italia), reprezentată și asistată de Giuseppe Marchesini, avocat la Curtea de casație din Italia, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe II;

228/78 SpA SIDER CAMUNA, cu sediul la Berzo Inferiore (Brescia/Italia), reprezentată și asistată de Giuseppe Marchesini, avocat la Curtea de casație din Italia, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe II;

263/78 SpA METALLURGICA LUCIANO RUMI, cu sediul la Bergame (Italia), reprezentată și asistată de Manlio Brosio și Adriano Bolleto, avocați la Curtea de casație din Italia, și de Ernest Arendt, avocat în Baroul din Luxemburg, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe II;

* Limba de procedură: germana și italiana.

264/78 SpA FERALPI, cu sediul la Lonato (Brescia/Italia), reprezentată și asistată de Antonio Liserre și Giuseppe Gelona, avocați în Baroul din Milano, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Georges Margue, 20, rue Philippe II;

39/79 OLS OFFICINE LAMINATOI SEBINO — ACCIAIERIE E FERRIERE LAMINATOI E TRAFILATI, S.R.L., cu sediul la Pisogne (Brescia/Italia), reprezentată și asistată de Vito Landriscina și Giuseppe Marchesini, avocați la Curtea de casație din Italia, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe II;

31/79 SOCIÉTÉ DES ACIÉRIES DE MONTEREAU, cu sediul la Montereau Fault (Yonne/Franța), reprezentată și asistată de Bruckhaus, Kreifels, Winkhaus, Lieberknecht, Canenbley și Moosecker, avocați în Baroul din Düsseldorf, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui A. Bonn, 22, côte d'Eich;

83/79 EISENWERK-GESELLSCHAFT MAXIMILIANSHÜTTE MBH, cu sediul la Sulzbach-Rosenberg (Republica Federală Germania), reprezentată și asistată de Profesor Bodo Börner, Köln, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Ernest Arendt, 6, rue Willy Goergen;

85/79 KORF INDUSTRIE UND HANDEL GMBH & Co. KG, cu sediul la 7570 Baden-Baden, Moltkestrasse 15 (Republica Federală Germania), reprezentată și asistată de Bruckhaus, Kreifels, Winkhaus și Lieberknecht, avocați în Baroul din Düsseldorf, cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui A. Bonn, 22, côte d'Eich,

reclamante;

împotriva

COMISIEI COMUNITĂȚILOR EUROPENE,
reprezentată:

- în cauzele conexe 154/78, 205 și 206/78, 226 - 228/78, 263 și 264/78, 39/79 de către domnul A. Prozzillo, în calitate de agent, și asistat în cauzele 226 - 228/78, 263 și 264/78 și 39/79 de către G. Motzo, avocat în Baroul din Roma,

- în cauzele 31/79 și 85/79 de către Götz zur Hausen, în calitate de agent,

- în cauza 83/79 de către domnul Matthies, în calitate de agent,

cu domiciliul ales în Luxemburg la biroul lui Mario Cervino, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

pârâtă,

având ca obiect în acțiunea principală anularea deciziilor individuale de sancțiuni pecuniare adoptate de Comisie împotriva fiecărei reclamante pentru vânzarea de oțel beton la prețuri sub cele minime și anularea sau inaplicabilitatea Deciziei generale nr. 962/77/CECO din 4 mai 1977 (JO L 114 din 5 mai 1977, p. 1) prin care se fixează aceste prețuri minime și, în subsidiar, reducerea amenzilor aplicate,

CURTEA,

compusă din: domnii Kutscher, președinte, A. O’Keeffe și A. Touffait, președinți de cameră, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans și O. Due, judecători,

avocat general: domnul F. Capotorti

grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Douăsprezece întreprinderi producătoare de oțel beton au depus cereri, înregistrate la grefa Curții, în perioada 14 iulie 1978 – 26 mai 1979, solicitând anularea și eventual reforma deciziilor individuale prin care Comisia le-a aplicat amenzi pentru încălcarea Deciziei generale nr. 962/77/CECO din 4 mai 1977 ((JO L 114, p. 1). Toate aceste întreprinderi și-au întemeiat acțiunile pe articolul 36 din Tratatul CECO prevalându-se, pe de o parte, de neregularitatea Deciziei generale nr. 962/77/CECO a cărei nerespectare le-a fost reproșată și, pe de altă parte, de o serie de mijloace care vizau deciziile individuale de sancțiune.

2 Prin ordonanța din 27 iulie 1979, Curtea a decis, în conformitate cu articolul 43 din Regulamentul de procedură, să conexeze, în scopul procedurii orale, nouă dintre aceste cauze care vizau întreprinderi din regiunea Brescia, și anume întreprinderile Valsabbia (154/78), Stefana Fratelli (205/78), AFIM (206/78), Antonio Stefana (226/78), di Darfo (227/78), Sider Camuna (228/78), Rumi (263/78), Feralpi (264/78), OLS (39/79). În ședința din 17 și 18 octombrie 1979 au fost, de asemenea, invocate trei cauze privind alți producători de oțel beton, și anume întreprinderile Montereau (31/79), Maximilianshutte (83/79), Korf Industrie (85/79). Având în vedere similitudinea obiectului și conexitatea acestor douăsprezece cauze, confirmate în dezbateri, este necesar ca acestea să fie conexate în scopul hotărârii.

3 Considerațiile paralele care au fost dezvoltate în cursul procedurii scrise și în cursul ședinței se grupează în jurul a două aspecte comune tuturor acestor cauze: invocarea neregularității deciziei generale în temeiul articolului 36 al treilea paragraf și acțiunea de jurisdicție deplină intentată împotriva deciziilor individuale de impunere a unor sancțiuni pecuniare în temeiul articolului 36 al doilea paragraf.

4 Primul parte ridică problema admisibilității excepției de neregularitate și a motivelor de nerespectare evidentă și de abuz de putere invocate în sprijinul acesteia. Prin urmare, este necesar să se rezolve această problemă cu titlu preliminar.

5 În continuare, este necesar să se examineze motivele înaintate de către reclamanti împotriva legalității Deciziei generale nr. 962/77/CECO care trebuie să fie examinată succesiv cu privire la articolul 61 care constituie temeiul legal, cu privire la celelalte dispoziții din Tratatul CECO, precum și cu privire la principiile generale de drept care reglementează interpretarea și aplicarea tratatului menționat și, în cele din urmă, cu privire la respectarea obiectivelor pe care le presupune exercitarea competențelor de care Comisia a făcut uz adoptând decizia generală menționată.

6 Numai după această examinare a legalității deciziei generale va fi, eventual, necesar să se abordeze, în cadrul celui de al doilea aspect, studiul deciziilor individuale de sancțiune. Cu privire la acestea, reclamantele, invocând forța majoră, legitima apărare sau starea de necesitate, în fapt, au invocat fapte justificative a căror sferă de aplicare în dreptul comunitar și aplicare posibilă în ceea ce privește respectarea prețurilor minime trebuie să fie studiate. În continuare este necesar să se cerceteze dacă reclamantele au putut să profite de o opțiune legitimă de aliniere a prețurilor. În cele din urmă, va fi posibil să se aprecieze valoarea amenzilor a căror impunere a cauzat prezentele acțiuni.

Capitol preliminar

Admisibilitatea excepției de neregularitate a Deciziei generale nr. 962/77/CECO și a motivelor și argumentelor prezentate de reclamante în sprijinul excepției menționate

7 Este necesar să se facă distincție între două argumente înaintate de Comisie pentru a demonstra inadmisibilitatea excepției de neregularitate a Deciziei generale nr. 962/77/CECO ridicată de reclamante. Primul, constituind o excepție generală de inadmisibilitate, ridicat în concluziile scrise ale Comisiei, nu vizează decât cauzele Antonio Stefana (226/78), di Darfo (227/78), Sider Camuna (228/78) et Feralpi (264/78). Al doilea, dimpotrivă, vizează toate cauzele în care Comisia, invocându-și puterea discreționară, contestă admisibilitatea motivelor care ar implica o evaluare a Curții asupra situației care decurge din faptele sau circumstanțele economice. Chiar dacă această argumentare nu este însoțită de concluzii formale, trebuie să fie evidențiată din oficiu, deoarece aceasta vizează chiar competența Curții. Este necesar să se examineze separat și succesiv aceste două ramuri ale argumentației Comisiei.

8 Trebuie remarcat că primul argument al Comisiei se rezumă să afirme că reclamantele nu au dovedit că decizia generală a dăunat în mod specific și direct intereselor lor individuale și că acestea nu puteau, prin urmare, să conteste legalitatea acestei decizii generale în absența oricărui interes.

9 Este necesar să se facă distincție între, pe de o parte, interesul de a acționa împotriva unei decizii individuale și, pe de altă parte, interesul în a invoca, cu această ocazie, o excepție de neregularitate împotriva deciziei generale care constituie fundamentul juridic

al deciziei individuale menționate. Fără îndoială că reclamantele pot ataca printr-o acțiune de jurisdicție deplină, intentată în temeiul articolului 36 al doilea paragraf din Tratatul CECO, deciziile individuale cu privire la sancțiuni pecuniare, ale căror destinatari sunt. De altfel, al treilea paragraf al aceluiași articol dispune că acestea se pot prevala, în sprijinul acestei acțiuni, de neregularitatea deciziilor generale a căror nerespectare le este reproșată; însă nu pot face acest lucru decât „în condițiile prevăzute la primul paragraf al articolului 33”, și anume, în primul rând, în cadrul cazurilor de deschidere a acțiunii de legalitate și făcând dovada interesului lor de a acționa. Reclamantele, după invocarea încălcării unor norme fundamentale de procedură, a încălcării legislației și a abuzului de putere sunt, prin urmare, admisibile în acțiunea lor, excepția lor de neregularitate vizând în mod clar motive referitoare la legalitatea deciziei generale, ceea ce le este permis prin combinarea articolelor 36 și 33. De asemenea, nu poate fi contestat faptul că acestea au un interes de a acționa deoarece aplicarea deciziei generale în litigiu, care constituie temeiul deciziilor de sancțiuni pecuniare, aduce atingere intereselor acestora. În acest punct, excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie trebuie, prin urmare, să fie respinsă.

10 În al doilea rând, trimiterea de la articolul 36 la articolul 33 primul paragraf vizează, de asemenea și în primul rând, a doua teză a acestui paragraf, în temeiul căruia „Curtea nu poate examina evaluarea situației care decurge din faptele sau circumstanțele economice pe care a avut-o în vedere Înalta Autoritate în luarea deciziilor, cu excepția cazului în care i se reproșează Înaltei Autorități că a comis un abuz de putere sau că nu a respectat în mod evident dispozițiile tratatului sau orice normă legislativă referitoare la aplicarea acestuia”.

11 Prima parte din a doua teză a articolului 33 impune astfel limite controlului efectuat de Curte, în examinarea legalității, pentru revizuirea alegerilor de politică economică efectuate de Comisie; partea a doua le elimină cu condiția ca reclamantul să acuze o nerespectare evidentă a tratatului sau un abuz de putere. Conform jurisprudenței Curții (Hotărârea din 21 martie 1995, Cauza 6/54, Regatul Țărilor de Jos / Înalta Autoritate, Recueil 1954-1955, p. 201), „articolul 33 nu solicită, în ceea ce privește obiecția formulată, o dovadă completă și prealabilă, a cărei administrare ar antrena, de altfel, de la început anularea deciziei”. Prin urmare, este necesar și suficient, în stadiul admisibilității argumentelor destinate să extindă sfera de aplicare a examinării Curții asupra aprecierii situației care decurge din faptele și circumstanțele economice ale speței, ca obiecțiile de nerespectare evidentă sau de abuz de putere să fie însoțite de indici pertinenti; o exigență mai mare ar duce la confuzia dintre admisibilitatea unei argumentări cu demonstrarea pe fond; o interpretare mai permisivă conform căreia simpla aserțiune a uneia dintre obiecțiile citate ar fi suficientă pentru a da acces controlului Curții asupra aprecierii economice, ar reduce această obiecție la o simplă formalitate.

12 În speță, argumentările dezvoltate în cursul procedurilor scrise și orale au dovedit în mod suficient dificultatea dezbaterii pentru a se recunoaște că obiecțiile invocate sunt susținute prin indicii pertinente la prima vedere. Această constatare este suficientă pentru a declara, cu privire la aceasta, admisibilitatea acțiunilor.

Prima parte. Legalitatea Deciziei generale nr. 962/77/CECO

Capitolul I. Cu privire la articolul 61 din tratatul CECO

13 Decizia nr. 962/77/CECO fiind adoptată în temeiul articolului 61 din tratat, legalitatea aplicării acestui articol implică respectarea condițiilor de formă și de fond, care trebuie să fie examinate succesiv.

Secțiunea 1. Respectarea condițiilor de formă care trebuie îndeplinite la adoptarea unei măsuri în temeiul articolului 61

14 Decizia de a impune prețuri minime în cadrul pieței comune pe care o poate adopta Comisia se supune mai multor tipuri de condiții de formă. Această decizie trebuie să răspundă mai întâi condițiilor generale care reglementează forma oricărei decizii adoptate în temeiul Tratatului CECO și care sunt specificate la articolele 5 și 15 din tratatul menționat. În continuare, articolul 61 conține cerințe specifice la care trebuie să răspundă motivarea deciziilor pe care le prevede. În cele din urmă, articolul 61 prevede anumite formalități speciale a căror îndeplinire este solicitată prin acest articol. Aceste trei serii de condiții vor fi examinate pe rând în următoarele trei aliniate.

Alineatul (1) Respectarea condițiilor generale de formă (articolele 5 și 15 din tratat)

15 Conform articolelor 5 și 15 din Tratatul CECO, Comunitatea face publice motivele acțiunii sale, iar deciziile Comisiei sunt motivate și fac referire la avizele care trebuia să fie obținute.

16 Unele dintre reclamante susțin că motivarea constituie o exigență fundamentală, mai ales atunci când este vorba de un act normativ privind exercitarea unei puteri discreționare. Conform acestora, motivarea Deciziei nr. 962/77/CECO ar fi „deformată, incompletă și insuficientă” și în dezacord cu obiectivele tratatului. Această decizie se bazează pe o serie de afirmații fără probe, neținând seama de situația economică și de condițiile de producție ale acestor reclamante. În continuare, Comisia nu ar fi evocat faptul că Comitetul consultativ ar fi făcut referire la articolul 54 și nu la articolul 61 pentru a aduce o soluție la criză.

17 Comisia respinge această argumentație amintind că în „considerentele” deciziei, motivarea sa a amintit că siderurgia se afla într-o gravă dificultate de mai mulți ani și că sectorul de fier beton ajunsese la o degradare mai mare decât cea a siderurgiei în general.

18 Este sigur că dispozițiile generale ale articolelor 5 și 15 din tratat stabilesc obligațiile care trebuie respectate de către Comisie, însă nicio precizare nu este formulată nici cu privire la forma și nici cu privire la domeniul de aplicare al acestor obligații. Înțelese în mod rezonabil, atunci când este vorba de un act destinat unei aplicații generale, aceste dispoziții obligă Comisia să menționeze în motivele deciziei sale situația generală care a condus la adoptarea deciziei și obiectivele generale pe care își propune să le atingă.

19 Prin urmare, Comisiei nu i se poate solicita să specifice datele numeroase și complexe care au fost luate în considerare la adoptarea deciziei, nici *a fortiori* să furnizeze o evaluare mai mult sau mai puțin completă, nici să refuze opiniile exprimate de către organismele consultative.

20 Motivarea Deciziei nr. 962/77/CECO îndeplinește cerințele articolelor 5 și 15 din Tratatul CECO.

21 Această motivare, de fapt, pornește de la constatarea stării de criză din industria siderurgică și a efectelor acesteia asupra prețurilor, menționează insuccesul planificării voluntare a livrărilor în sectorul oțelului beton, insistă asupra dificultăților speciale pe care le întâlnește piața acestui produs.

22 Obiecția că în motivare nu s-ar fi menționat situația economică și condițiile de producție ale întreprinderilor din Brescia trebuie să fie îndepărtată din motivul că Comisia s-a plasat în perspectiva situației globale a industriei comunitare din acest sector, dat fiind caracterul general al deciziei.

23 În ceea ce privește observația particulară cu privire la faptul că consultarea Comitetului consultativ a avut loc în cadrul articolului 54 referitor la finanțarea comunitară a programelor de investiții ale întreprinderilor și nu în cadrul articolului 61, este vorba de o informație incompletă bazată pe o rezoluție din 17 martie 1977 a acestui comitet, omițând o sesiune ulterioară din 19 aprilie 1977, în cursul căreia Comitetul consultativ a luat poziție în favoarea temei specifice a instalării prețurilor minime pentru oțel beton, de altfel, s-a menționat consultarea Consiliului și studii efectuate în legătură cu întreprinderile în ultimul motiv al deciziei.

24 Din aceste constatări rezultă că Decizia nr. 962/77/CECO a fost, poate, motivată în mod succint, însă suficient din punct de vedere juridic pentru o decizie generală și că cerințele prevăzute la articolele 5 și 15 din tratat au fost respectate.

Alineatul (2). Respectarea cerințelor specifice de motivare prevăzute la articolul 61

25 Articolul 61 prevede că Comisia nu poate adopta prețuri minime în interiorul pieței comune decât în cazul în care aceasta recunoaște existența sau iminența unei crize evidente și necesitatea unei astfel de decizii pentru a atinge obiectivele definite la articolul 3. Acesta prevede, de altfel, că în stabilirea prețurilor Comisia trebuie să țină seama de necesitatea de a asigura capacitatea concurențială atât a industriilor de cărbune sau de oțel cât și a industriilor utilizatoare, conform principiilor definite la articolul 3 litera (c). Aceste prevederi ale articolului 61 enunță condițiile de fond pe care trebuie să le îndeplinească decizia de stabilire a prețurilor minime. Cu toate acestea, este evident că o consecință a acestora este aceea că motivarea deciziilor trebuie să facă referire la realizarea lor, tocmai pentru a permite controlul judiciar de fond

26 Motivarea unei decizii de stabilire de prețuri minime trebuie, prin urmare, să menționeze și să justifice pe scurt:

— existența sau iminența unei crize evidente,

— necesitatea deciziei pentru atingerea obiectivelor definite la articolul 3,

— respectarea capacității concurențiale a întreprinderilor producătoare sau utilizatoare în stabilirea prețurilor.

27 Reclamantele, negând realizarea condițiilor de fond (aspect care urmează să fie examinat), au subliniat pretinsa insuficiență a motivării corespunzătoare. În consecință, este necesar ca aceasta să fie examinată.

28 Existența unei crize evidente este expusă în primul considerent al deciziei în care Comisia afirmă că siderurgia se află de mai mulți ani în dificultăți grave. Aceasta precizează că oferta depășește cererea considerabil, că cea parte a pieței acoperită prin importuri a crescut considerabil și că prețurile s-au redus mult sub costurile de producție. Enunțarea acestor trei aspecte ale crizei sunt suficiente pentru a caracteriza particularitățile acesteia și, deci, pentru a o defini în mod adecvat în planul motivării.

29 Necesitatea deciziei pentru atingerea obiectivelor definite la articolul 3 este afirmată la al patrulea considerent, pe baza motivelor expuse la al doilea și al treilea considerent, și anume încercările precedente ale Comisiei prin care a făcut apel la angajamente voluntare ale întreprinderilor, eșecul acestora și degradarea ulterioară a pieței de oțel beton și a situației financiare a întreprinderilor. Această expunere a necesității deciziei este suficientă pentru a oferi o motivare coerentă în această privință.

30 În cele din urmă, în ceea ce privește stabilirea prețurilor, respectarea capacității concurențiale a întreprinderilor producătoare și utilizatoare este evocată la al șaselea considerent care manifestă o grijă pentru menținerea „flexibilității pieței” în alegerea prețurilor de bază ca punct de pornire pentru prețuri minime și, în cele din urmă, la al zecelea considerent în care se precizează faptul că întreprinderile rămân libere să publice prețuri de bază superioare prețurilor minime stabilite. Reiese, de altfel, *a contrario* din cel de-al unsprezecelea considerent că există opțiunea de aliniere la prețurile comunitare cele mai favorabile, cu condiția ca acestea să respecte decizia cu privire la prețurile minime. În această privință, motivarea, care, fără îndoială, ar fi putut fi mai explicită, este totuși suficientă.

31 Prin urmare, cerințele specifice cu privire la motivare prevăzute la articolul 61 au fost respectate potrivit legii.

Alineatul (3) Respectarea condițiilor de formă speciale prevăzute la articolul 61

32 Articolul 61 încadrează elaborarea unei decizii care urmărește instaurarea unui regim de prețuri cu efectul de a suspenda temporar normele obișnuite de funcționare a pieței comune a CECO, a unor norme care asigurând că aceste măsuri sunt adoptate cu

circumspecție și cu prudență, trebuie considerate procedurale și pe care Curtea trebuie, prin urmare, să le examineze pentru a stabili dacă au fost respectate.

33 Articolul 61 impune în primul rând luarea de către Comisie a deciziei de stabilire a prețurilor minime:

1. pe baza unor studii efectuate împreună cu întreprinderile și cu asociațiile de întreprinderi în conformitate cu articolul 46 al patrulea paragraf și cu articolul 48 al treilea paragraf,

2. după consultarea Comitetului consultativ,

3. după consultarea Consiliului,

atât în ceea ce privește oportunitatea acestei măsuri cât și în ceea ce privește nivelul de prețuri pe care aceasta îl determină.

34 Curtea a constatat mai sus că la ultimul considerent din Decizia nr. 962/77/CECO au fost menționate studiile și consultările vizate. Conform reclamantelor, normele fundamentale de procedură au fost, cu toate acestea, încălcate deoarece studiile și consultările menționate nu au fost conduse cu suficientă atenție.

35 (1) Reclamantele italiene apreciază că, pe de o parte, Comisia nu a efectuat studii prealabile serioase care i-ar fi permis să constate că 50% din sectorul de oțel beton nu era în criză și că, pe de altă parte, dacă au fost făcute studii, acestea nu au fost făcute împreună cu ele.

36 Comisia evidențiază faptul că în temeiul dispozițiilor Tratatului CECO, în special al articolelor 46 și 48, aceasta efectuează studii permanente asupra evoluției pietelor și asupra tendinței prețurilor și că întreprinderile au obligația de a-i transmite periodic informații cu privire la modificarea baremurilor lor, valoarea importurilor și a exporturilor lor. Însă, în plus, aceasta a întreprins din 1975 studii specifice cu privire la prețuri; astfel, într-o comunicare din 2 mai 1975 adresată tuturor întreprinderilor producătoare de oțel (JO C 100, p. 1), Comisia, invocând deteriorarea prețurilor produselor siderurgice din Comunitate și efectele acestora asupra locurilor de muncă, informează întreprinderile că își va accentua verificările cu privire la respectarea normelor din tratat în materie de prețuri și că aceasta va urmări cu o atenție specială evoluția importurilor de oțel în Comunitate și efectele acestora asupra nivelului prețurilor. De asemenea, Comisia amintește de Decizia sa nr. 1272/75 din 16 mai 1975 (JO L 130, p. 7) cu privire la obligația întreprinderilor de a-și declara lunar producția de oțel brut prevăzută, estimată sau realizată, apoi de Decizia sa nr. 1870/75 din 17 iulie 1975 (JO L 190, p. 26) cu privire la obligația întreprinderilor din industria oțelului de a declara anumite date cu privire la locurile de muncă (personal efectiv, persoane nou angajate, concedieri, reducerea duratei de muncă), apoi de Decizia sa nr. 3017/76 din 8 decembrie 1976 (JO L 344, p. 24) cu privire la obligația întreprinderilor de producție de a declara lunar în cel mai scurt timp livrările de produse principale, inclusiv oțel beton, pe care le

efectuează în interiorul pieței comune, precum și exporturile către țări terțe. În materie de prețuri, Comisia a luat în considerare punerea în aplicare a unui sistem de prețuri minime și la 19 ianuarie 1976 Comitetul consultativ a deliberat asupra acestei posibilități (Doc. nr. A/430/76 F) care a reunit majoritatea voturilor exprimate; având în vedere acest vot la începutul anului 1976 și într-o scurtă perioadă de ameliorare a conjuncturii, Comisia nu a continuat pe această cale și a estimat că ar putea fi obținute rezultate satisfăcătoare prin intervenții neconstrângătoare, orientând producția și politica prețurilor prin angajamente asumate voluntar în cadrul unor programe de prognoză. În cadrul acestei alegeri economice, Comisia a publicat o Comunicare cu caracter general (JO C 303 din 23. 12. 1976, p. 3) în care sunt descrise liniile de acțiune pe care aceasta își propune să le urmeze. Această comunicare cuprinde toate aspectele problemei: analiza și sondarea pieței, investiții, măsuri de criză specifice în materie de producție și de prețuri, relațiile dintre Comunitate și țări terțe pe piața oțelului, probleme sociale și regionale. Această comunicare a fost urmată de alta în conformitate cu articolul 46 din Tratatul CECO (JO C 304 din 24. 12. 1976, p. 5), în care, după ce a amintit prognozele făcute – în cadrul programului său de prognoză pentru primul trimestru al anului 1977 – cu privire la livrările împărțite în 6 categorii de produse, inclusiv oțel beton, Comisia și-a anunțat intenția de a face prognoze detaliate cu privire la livrările acestor produse pe piața internă a Comunității, repartizându-le pe întreprinderi sau grupuri de întreprinderi care urmau să fie invitate să își asume angajamentul „individual și confidențial” de a-și limita livrările la cantitățile care urmau să le fie comunicate.

37 Reiese din această prezentare a acțiunii Comisiei înainte de Decizia nr. 962/77/CECO, că întreprinderile siderurgice nu puteau fi în necunoștință de cauză în ceea ce privește măsurile specifice pe care Comisia înțelegea să le adopte și că, astfel informate, acestea erau în măsură, individual sau prin intermediul organizațiilor profesionale, să îi facă cunoscute propunerile lor.

38 În cele din urmă, Asociația industrială a producătorilor din Brescia, care reunește între 40 și 50 de întreprinderi, a fost invitată în mai multe rânduri la reuniunile de lucru pregătitoare la care au participat doi dintre reprezentanții acestora, la cea care a avut loc la 25 martie 1977, în cursul căreia a fost discutat un document cu privire la costurile de producție ale întreprinderilor, problema baremurilor, obiectivele urmărite, metoda de calculare a prețurilor.

39 (2) Comitetul consultativ a fost consultat atât cu privire la oportunitatea introducerii prețurilor minime pentru oțel beton în interiorul pieței comune cât și cu privire la nivelul acestor prețuri, la 19 aprilie 1977 (Doc. nr. A/1730/77 F) și a rezultat din discuție un consens larg asupra necesității de a adopta o astfel de măsură; s-au opus doar producătorii germani și utilizatorii.

40 (3) Consiliul, consultat cu privire la aceleași întrebări, a aprobat această măsură în unanimitate.

41 Mai mult, Parlamentul European a votat o rezoluție prin care se sprijină poziția adoptată de Comisie pentru a depăși criza din industria siderurgică europeană (JO C 118 din 16. 5. 1977, p. 56).

42 Rezultă din toate aceste constatări că acele condiții de formă impuse prin tratat Comisiei au fost respectate și că nicio formă prescrisă sub sancțiunea invalidității nu a fost nerespectată.

Secțiunea 2. Respectarea condițiilor de fond prevăzute la articolul 61

43 Pentru stabilirea unor prețuri minime este necesar ca Comisia (1) să recunoască existența sau iminența unei crize evidente, (2) să recunoască necesitatea adoptării unei astfel de decizii pentru a atinge obiectivele definite la articolul 3 și (3) să țină seama de necesitatea de a asigura capacitatea concurențială a industriilor oțelului precum și a industriilor utilizatoare, conform principiilor definite la articolul 3 litera (c).

Alineatul (1) Existența sau iminența unei crize evidente

44 Reclamantele italiene susțin că întreprinderile mici și mijlocii producătoare de oțel beton nu erau în criză la începutul anului 1977, datorită structurii, specializării și tehnicii lor.

45 Aceste reclamate susțin că hotărârea care trebuie pronunțată cu privire la existența unei „crize” ar trebui să cuprindă nu numai dificultățile pe care le întâlnesc marile complexe siderurgice din nord, ci și funcționarea satisfăcătoare a mai mult de o treime din sectorul de oțel beton. Ele declară că această situație este consecința efectelor liberei concurențe de care beneficiau întreprinderile cele mai avansate, datorită, în special, nivelului tehnologic la care acestea ajunseseră, fără a fi vorba, însă, de o stare de criză.

46 Comisia, în ceea ce o privește, analizează în primul rând situația siderurgiei în interiorul Comunității, în aspectul său global.

47 Având în vedere circumstanțele economice și studiile efectuate, luând în considerare scăderea producției de oțel beton în întreaga Comunitate și concluzionând că siderurgia se afla de mai mulți ani într-o situație foarte dificilă care a condus la pierderea a 50 000 de locuri de muncă între iulie 1975 și sfârșitul anului 1977, că oferta depășea în continuu cererea, că cota de piață acoperită de importuri crescuse puternic, că prețurile au scăzut mult sub costurile de producție, Comisia, realizând consecințele acestor factori, a recunoscut existența unei crize evidente a producției.

48 Curtea constată că esențialul acțiunilor întreprinderilor italiene constă în evaluarea Deciziei nr. 962/77/CECO exclusiv cu privire la situația micilor oțelării italiene.

49 Desigur, Comisia este obligată, în temeiul articolului 3 din tratat, să acționeze în interesul comun, însă aceasta nu înseamnă că trebuie să acționeze în interesul tuturor resortisanților fără excepție, deoarece rolul acesteia nu comportă obligația de a nu acționa

decât cu condiția ca niciun interes să nu fie afectat. Dimpotrivă, aceasta trebuie să acționeze apreciind diverse interese, evitând consecințele dăunătoare, dacă decizia care trebuie luată permite acest lucru în mod rezonabil. Comisia poate, în interesul comun, să facă uz de puterea sa de decizie în conformitate cu exigențele circumstanțelor, chiar prejudiciind anumite interese particulare.

50 În consecință, analizând dezechilibrul între producția și consumul de oțel beton ca o situație de criză evidentă, remarcând că întreprinderile germane au confirmat această perspectivă, că întreprinderile italiene care o contestau nu și-au putut susține teza cu probe suficiente, Comisia nu își bazează decizia pe fapte sau circumstanțe economice material inexacte, nici pe o eroare juridică, nici pe o apreciere evident eronată. Prin urmare, a putut să recunoască în mod valabil existența unei crize evidente.

Alineatul (2) Respectarea articolul 3 din tratat

51 Reclamantele au insistat asupra faptului că, în opinia lor, Comisia a încălcat simultan și cumulativ toate obiectivele articolului 3 enumerate de la (a) la (g), în special (c), în măsura în care această dispoziție impune asigurarea stabilirii prețurilor celor mai scăzute, obiectiv care se opune stabilirii de prețuri minime. Decizia nr. 962/77/CECO, adaugă acestea, este o măsură protecționistă care împiedică progresul economic deoarece Comisia impune practicarea unor prețuri superioare pentru a ține seama de întreprinderile cu costuri de producție mai ridicate.

52 Reclamantele, solicitând să fie respectate simultan practic toate obiectivele prevăzute la articolul 3, ridică o cerință excesivă și contradictorie.

53 Jurisprudența Curții, în Hotărârile sale *Meroni & Co/Înalta Autoritate* din 13 iunie 1958 (Cauza 9/56, Recueil 1958, p. 43) și *Groupement des hauts fourneaux et aciéries belges/Înalta Autoritate* din 21 iunie 1958 (Cauza 8/57, Recueil 1958, p. 242), notează că articolul 3 ce prevede nu mai puțin de opt obiective distincte, nu este sigur că toate acestea pot fi urmărite integral, simultan, în orice circumstanță.

54 Aceasta a dedus că, în urmărirea obiectivelor prevăzute la articolul 3 din tratat, Comisia trebuie să asigure concilierea permanentă pe care o pot implica eventualele contradicții între obiectivele luate în considerare separat și, atunci când se constată astfel de contradicții, să acorde unuia sau altuia dintre obiectivele de la articolul 3 prioritatea care par să o impună faptele și circumstanțele economice pe care Comisia le-a avut în vedere la adoptarea deciziei sale.

55 În cazul în care necesitatea unui compromis între diferitele obiective se impune într-o situație normală de piață, acesta trebuie admis *a fortiori* într-o situație de criză care justifică adoptarea unor măsuri excepționale, cu caracter derogatoriu în raport cu regulile normale de funcționare a pieței comune a oțelului și care antrenează în mod clar nerespectarea anumitor obiective de la articolul 3, nu ar fi decât obiectivul de la litera (c), care solicită asigurarea stabilirii prețurilor cele mai scăzute.

56 Comisia, în temeiul puterii sale discreționare, și-a fixat trei obiective:

— să permită întreprinderilor să obțină un minim de resurse financiare pentru a efectua restructurările necesare, în conformitate cu articolul 3 litera (c),

— să mențină nivelul locurilor de muncă astfel încât să nu se deterioreze condițiile de viață și de muncă ale forței de muncă, în conformitate cu articolul 3 litera (e),

— pe termen lung, să mențină o capacitate de producție suficientă, în conformitate cu articolul 3 litera (a),

obiective care i s-au părut justificate prin interesul comun al profesiei având în vedere circumstanțele economice ale momentului. Astfel Comisia, în prezența stării de criză a industriei de oțel beton, în cadrul mecanismelor de decizie create în vederea punerii în aplicare a unei politici siderurgice destinată să atenueze o stare de criză evidentă, avea competența să rețină obiectivele pe care le considera adaptate stabilirii unui program social și structural conform dimensiunii problemelor ridicate.

57 Aceste considerații conduc la concluzia că există indici adecvați pentru a susține că – în circumstanțele speței, la momentul în care decizia a fost adoptată – această decizie a respectat obiectivele definite la articolul 3 care corespundeau politicii economice și sociale pentru care a optat Comisia.

58 Pentru ca decizia proiectată să fie legală, este, de asemenea, necesar ca Comisia să recunoască necesitatea de adopta o astfel de decizie pentru a atinge obiectivele definite la articolul 3.

59 Politica anticriză în sectorul siderurgiei se bazează pe principiul fundamental al solidarității între diferitele întreprinderi, enunțat în preambulul Tratatului CECO și concretizat în special în numeroase articole, precum articolul 3 (prioritate interesului comun care presupune datoria solidarității), articolele 49 și următoarele (sistem de finanțare a Comunității bazat pe prelevare), articolul 55 alineatul (2) (utilizarea comună a rezultatelor cercetărilor în domeniul tehnic și social), articolul 56 (ajutoare de reconversie și de readaptare), articolul 53 (introducerea de mecanisme financiare).

60 În aplicarea acestui principiu, Comisia a proiectat adoptarea unor măsuri neconstrângătoare în vederea stabilirii unui echilibru între oferta și cererea de produse siderurgice; aceste măsuri – după cum s-a prezentat anterior – se bazează, printre altele, pe angajamentul întreprinderilor siderurgice comunitare de a respecta prognozele de livrare stabilite de Comisie și notificate fiecărei întreprinderi sau grup de întreprinderi. Or, spre deosebire de alte produse laminate pentru care angajamentele voluntare de reducere a producției acopereau 90% din totalul stabilit de Comisie, obiectivele de livrare pentru fier beton nu au făcut obiectul unor angajamente voluntare decât în proporție de 50%, rată net insuficientă pentru a permite profesiei redresarea proiectată. A rezultat o degradare accentuată a pieței de fier beton. Astfel, necesitatea unui sistem obligatoriu de prețuri pentru oțel beton a fost demonstrată prin eșecul sistemului de angajamente

voluntare de reducere a producției, astfel încât, pentru celelalte produse laminate, Comisia a publicat prețuri orientative (JO L 114 din 5. 5. 1977, p. 18).

61 Anumite reclamante, în special Rumi (Cauza 263/78), consideră că Comisia a făcut o apreciere eronată a situației economice echivalentă cu o încălcare evidentă a normelor din tratat, instaurând un regim de prețuri minime, astfel încât „ar fi trebuit să recurgă la articolul 58 din tratat și să aplice un regim de cote de producție însoțit de un ansamblu de măsuri ajutătoare”.

62 Pentru a respinge acuzația de neintervenție directă în domeniul producției, este suficient să se remarce că articolul 58 subordonează aplicarea unui regim obligatoriu de cote constatării că mijloacele de acțiune indicate la articolul 57 nu permit înlăturarea crizei. Or, aceste moduri de acțiune indirecte cuprind intervențiile în materie de prețuri prevăzute în tratat și, deci, introducerea unui regim de prețuri minime în baza articolului 61 litera (b).

63 Astfel, fără a fi necesar să recurgă la argumentul conform căruia Comisia are, în acest domeniu, o mare putere discreționară de alegere economică care nu poate fi combătută decât în cazul în care aceasta a comis un abuz de putere sau a încălcat în mod evident dispozițiile tratatului, este suficient să se observe, pentru a declara că acest motiv este neîntemeiat, că Comisia nu putea fi obligată să instituie un regim de cote de producție decât în caz de imposibilitate dovedită de a remedia criza prin intermediul, *inter alia*, al unor intervenții în materie de preț.

64 În consecință, punând în balanță dezavantajele sistemului de prețuri minime și necesitatea măsurii adoptate pentru a atinge obiectivele de la articolul 3, Comisia nu și-a depășit atribuțiile de apreciere optând pentru sistemul ales.

Alineatul (3) Nivelul prețurilor în raport cu respectarea ultimei părți a articolului 61 din tratat

65 Ultima condiție referitoare la legalitatea unei decizii cu privire la prețurile minime se referă la stabilirea nivelului acestora.

66 Articolul 61 penultimul alineat precizează că: „În stabilirea prețurilor, Comisia trebuie să țină seama de necesitatea de a asigura capacitatea concurențială atât a industriilor cărbunelui sau ale oțelului cât și a industriilor utilizatoare, conform principiilor definite la articolul 3 litera (c)”, articol care prevede, pe lângă asigurarea stabilirii prețurilor cele mai scăzute, să se permită întreprinderilor amortizările necesare și rentabilitatea normală a investițiilor.

67 Pentru a atinge scopul punerii în ordine a situației financiare a întreprinderilor din sectorul în criză și pentru a respecta obiectivele de la articolul 61, Comisia a estimat că:

(a) prețurile minime ar trebui să fie superioare prețurilor de piață, însă ar trebui să fie stabilite la un nivel la care să fie evitată denaturarea concurenței în favoarea siderurgiei și

în dauna altor sectoare economice, să se țină seama de obiectivele generale ale politicii economice și, în special, de interesele întreprinderilor utilizatoare de oțel și de situația acestora în planul concurenței și să fie evitată perturbarea exporturilor și a importurilor;

(b) este important să se țină seama de costurile de producție care variază în mod substanțial datorită tehnicilor de producție aplicate de diferite întreprinderi dintre care jumătate utilizau minereu de fier al cărui preț crescuse între 1975 și 1977, conform statelor membre, de la 8 la 35%, iar cealaltă jumătate fier vechi al cărui preț scăzuse, conform statelor membre, de la 37 la 47%.

68 Având în vedere obiectivele care trebuie atinse și principalul element factual, adică domeniul prețurilor, singurul element practic deschis concurenței – în sectorul de oțel beton diferențele de calitate fiind practic insignifiante – Comisiei i s-a părut rezonabil ca prețul adoptat să se situeze la un nivel superior prețurilor celor mai scăzute între 165 și 180 UCE (Bresciani), însă inferior prețurilor cele mai ridicate, 253 UCE (întreprinderile daneze).

69 Pentru a-l determina în mod precis, Comisia a calculat, la 25 aprilie 1977, prețurile de bază pe tonă și a decis să stabilească prețul minim obligatoriu la echivalentul în moneda națională a 198 UCE pentru bare de armătură simple și a 205 UCE pentru bare cu aderență îmbunătățită.

70 Reclamantele critică metoda mediei aritmetice folosită pentru stabilirea prețurilor minime; acestea estimează că pentru a fi în conformitate cu articolul 3 litera (c) din tratat prețul minim ar fi trebuit să fie stabilit pe baza celui mai scăzut preț profitabil întreprinderilor comunitare, preț care corespunde punctului de întâlnire între cerere și ofertă și care răspunde criteriilor de la articolul 3 cu privire la amortizările și remunerarea capitalurilor. În fapt, susțin acestea, prețurile minime alese ar favoriza „întreprinderile mai puțin competitive sau extra-marginale și ar introduce în sistem o formă inacceptabilă de protecționism dirijist“ astfel încât rolul propriu al prețurilor minime este „să împiedice vânzările la prețuri diminuate și să limiteze riscul de vânzări periculoase din partea speculatorilor dispuși să practice dumping-ul”.

71 În ceea ce privește aceste critici, trebuie să se evidențieze că metoda de stabilire a nivelului prețurilor are un caracter discreționar și tehnic, dominat de principiul solidarității, respectul criteriilor enumerate la articolul 61 penultimul paragraf și cel al cerințelor formale care constau în consultarea Comitetului consultativ și a Consiliului.

72 Curtea nu poate să controleze decât alegerile Comisiei în sensul ultimului paragraf al articolului 36, atunci când evaluarea economică arată o încălcare evidentă a normei juridice și, în speță, să stabilească dacă nivelul prețurilor pentru care a optat împiedică urmărirea obiectivelor prevăzute la articolul 3.

73 În fapt, valoarea costurilor de producție prezentând diferențe semnificative în interiorul Comunității, nivelul prețurilor nu putea fi aliniat la costurile întreprinderilor cu productivitatea cea mai ridicată, deoarece această abordare ar fi anulat recurgerea la

prețurile minime ținând seama de obiectivele care le sunt atribuite prin tratat și prin programul stabilit de Decizia nr. 962/77/CECO.

74 În ceea ce privește necesitatea menținerii capacității concurențiale a întreprinderilor siderurgice, se poate evidenția că numai întreprinderile din Brescia aveau prețuri de barem inferioare prețurilor minime în timp ce concurenții acestora aveau prețuri de barem superioare prețurilor minime impuse. Întreprinderile din Brescia, vânzând exact la prețul minim, dispuneau încă de o posibilitate de a vinde la un preț mai mic sau cel puțin egal cu prețul competitorilor afectați de criză; de altfel, sistemul de prețuri minime nu a cauzat denaturări semnificative în curentele comerciale tradiționale în raport cu volumul global de schimburi acestor produse.

75 În ceea ce privește industriile utilizatoare a căror capacitate industrială trebuie de asemenea să fie asigurată, pe lângă faptul că acestea și-au dat acordul în cadrul Comitetului consultativ cu privire la sistemul pus în aplicare, însă deoarece se pare că nivelul prețurilor minime este inferior prețurilor din Japonia și America, acestea nu au fost lezate în interesele lor.

76 În cele din urmă, cu privire la rolul pe care reclamanta AFIM (Cauza 226/78) îl atribuie prețurilor minime, acela de a împiedica „prețurile reduse”, este necesar să se evidențieze că acest lucru este echivalent cu a da articolului 61 un obiectiv care nu se regăsește la acesta.

77 Astfel, ținând seama de caracterul complex al prognozelor economice pe care le implică stabilirea nivelului de prețuri, se pare că Comisia, în această evaluare, a ținut seama de principiile definite la articolul 3 litera (c) din tratat.

78 În consecință, după această examinare generală a evaluării situației care decurge din fapte sau circumstanțe economice care a fost luată în considerare la adoptarea Deciziei nr. 962/77/CECO, trebuie să se concluzioneze că această decizie generală nu prezintă nici o neregularitate în ceea ce privește articolul 61 din Tratatul CECO.

Capitolul H. Respectarea celorlalte articole din tratat și a principiilor generale invocate de către reclamante

Secțiunea 1. Respectarea articolelor 2, 4 și 5 din tratat

79 Reclamantele susțin că articolele 2, 4 și 5 au fost încălcate în mod evident prin Decizia nr. 962/77/CECO. Articolele 2 și 5 enunță în termeni generali misiunea care i se solicită Comunității să o îndeplinească și articolul 4 stabilește principalele interdicții legate de introducerea și menținerea pieței comune a cărbunelui și oțelului; or, realizarea obiectivelor generale ale acestor articole, spre care trebuie să tindă toate acțiunile Comunității, ar fi fost împiedicată de Decizia nr. 962/77/CECA.

80 În susținerea acestei teze, reclamantele uită că prevăzând, în anumite ipoteze definite, intervenții pe calea autorității, tratatul introduce derogări la regulile normale de funcționare a pieței comune bazate pe principiul economiei de piață.

81 Organul legislativ comunitar prevăzând posibilitatea de a adopta o măsură de tipul prețurilor minime a admis în mod evident posibilitatea de a deroga provizoriu de la mecanismele concurențiale doar sub condiția respectării obiectivelor definite la articolul 3 litera (c).

82 Astfel, se pare că condițiile aplicării articolului 61 sunt întrunite deoarece decizia generală respectă doar obiectivele armonizate de la articolul 3. Cu toate că este adevărat că, în afară de articolul 3, articolele 2, 4 și 5 fixează obiective fundamentale ale Comunității, este bine să se rețină că, în timp ce Comisia este autorizată să adopte o măsură excepțională care derogă de la funcționarea normală a pieței, dispozițiile tratatului în temeiul cărora a fost adoptată măsura indică în mod precis articolele care trebuie respectate în mod obligatoriu de către Comisie.

83 Acesta este cazul articolului 53 referitor la mecanismele financiare care sunt autorizate, atunci când Comisia recunoaște că acestea sunt necesare pentru executarea misiunilor definite la articolul 3 și sunt compatibile cu dispozițiile din tratat, în special cu cele de la articolul 65; de la articolul 58, în ceea ce privește cotele stabilite, ținând seama de principiile definite la articolele 2, 3 și 4; de la articolul 66 cu privire la anumite autorizații eliberate pentru anumite întreprinderi cu condiția de a respecta principiul enunțat la articolul 4 litera (b); de la articolul 74 sau în materie de dumping, Comisia este abilitată să adopte orice măsură conformă cu prezentul tratat și în special cu articolul 3; de la articolul 95 care prevede cazul unei decizii sau recomandări necesare care nu este prevăzută în tratat și în cazul în care este obligatoriu să se respecte principiile definite la articolele 2, 3, 4 și 5. Reiese, de altfel, din această enumerare că, cerințele dispozițiilor din tratat referitoare la principiile și obiectivele care trebuie menținute pentru ca o măsură derogatorie să fie legală corespund importanței derogărilor care aduc atingere normelor și mecanismelor de funcționare normală a pieței sau autonomiei întreprinderii.

84 Rezultă din aceste constatări că însăși natura măsurii excepționale prevăzută în tratat, derogatorie într-unul sau mai multe puncte de la funcționarea normală a pieței și care o afectează într-un mod mai mult sau mai puțin profund a condus la înscrierea acestor măsuri în condițiile de formă și de fond stringente care trebuie respectate cu strictețe pentru a asigura legalitatea deciziei și, printre acestea, sunt enumerate exhaustiv principiile și obiectivele care trebuie să guverneze în mod obligatoriu modalitățile deciziei derogatorii, celelalte principii și obiective definite în tratat putând fi considerate ca fiind puse în rezervă de-a lungul duratei limitate a punerii în vigoare a deciziei derogatorii menționate.

85 Dispozițiile articolului 61 – făcând referire exclusiv la articolul 3 din tratat – trebuie să fie interpretate în sensul că respectarea obiectivelor și principiilor definite la acest articol asigură ea însăși legalitatea unei decizii de impunere a prețurilor minime.

87 Prin urmare, nu este nevoie să se detalieze argumentația reclamantelor pe baza articolelor 2, 4 și 5 din moment ce respectarea principiilor definite la aceste articole nu este solicitată imperativ în vederea constatării legalității Deciziei nr. 962/77/CECO.

Secțiunea 2. Legalitatea Deciziei nr. 962/77/CECO în ceea ce privește principiile generale de drept

87 Este necesar să se amintească în primul rând că articolul 61 are ca obiectiv să permită Comunității să depășească situațiile de criză economică aplicând principiul solidarității.

Alineatul (1) Cu privire la respectarea dreptului de proprietate

88 Conform unor reclamante, regimul prețurilor minime – dacă s-ar fi aplicat – ar fi creat astfel de condiții încât operatorii ar fi fost privați de întreprinderi care le aparțin, încălcându-se garanția acordată dreptului de proprietate prin primul protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

89 Astfel cum a subliniat deja Curtea în Hotărârea Nold din 14 mai 1974 (Cauza 4/73, Recueil 1974, p. 491), nu s-ar putea extinde garanția proprietății bunurilor la protecția intereselor de ordin comercial al căror caracter aleatoriu este inerent esenței activității economice. Trebuie remarcat, de altfel, că nu s-a înregistrat nicio închidere de întreprindere datorită aplicării Deciziei nr. 962/77/CECO.

90 Prin urmare, acest motiv trebuie să fie respins.

Alineatul (2) Cu privire la respectarea principiului proporționalității

91 Reclamantele susțin că aplicarea Deciziei nr. 962/77/CECO ar fi impus taxe excesive întreprinderilor celor mai productive și că sacrificiile astfel solicitate acestor întreprinderi ar fi fost disproporționate deoarece decizia este insuficientă și lacunară:

— insuficientă, în sensul că statele membre ar fi dus concomitent o politică de acordare de ajutoare pentru industriile lor siderurgice naționale, Comisia ar fi decis, în același timp, să canalizeze producția de oțel beton în Italia, prin intermediul Ufficio coordinamento e ripartizione ordini (UCRO) și Comisia nu ar fi pus în aplicare suficient de rapid un sistem de control și de supraveghere pentru a asigura aplicarea măsurii, ceea ce ar fi antrenat prin infracțiunile comise introducerea prețurilor de piață inferioare prețurilor minime;

— lacunară, în sensul că aceasta nu ar cuprinde nici comercianții, nici importurile în sistemul prețurilor minime.

92 Este necesar să se examineze fiecare motiv în parte pentru a stabili dacă este vorba efectiv de o insuficiență sau de o lacună a deciziei generale și, doar în caz de răspuns afirmativ la această întrebare prealabilă, Curtea ar trebui să examineze dacă lacunele sau insuficiențele astfel constatate au un caracter disproporționat.

(a) Cu privire la examinarea unor motive

(1) Cu privire la compatibilitatea măsurii cu ajutoarele naționale

93 Conform reclamantelor, faptul că, în ciuda Deciziei nr. 962/77/CECO, anumite state membre au adoptat măsuri naționale de ajutor în favoarea industriei lor siderurgice, ar dovedi că această decizie este insuficientă.

94 Comisia răspunde că Decizia nr. 962/77/CECO este cu certitudine necesară însă insuficientă pentru a reorganiza întreaga siderurgie comunitară; astfel, această decizie, care nu este decât un element al unui plan anticriză mai vast, nu împiedică statele membre să ia măsuri de ajutor pentru a restructura industriile siderurgice naționale.

95 În consecință, politicile naționale separate nu demonstrează că măsurile adoptate prin Decizia nr. 962/77/CECO sunt insuficiente și necorespunzătoare în raport cu obiectivele stabilite prin această decizie; așadar, invocarea acestui motiv de către reclamante este neîntemeiată.

(2) Cu privire la compatibilitatea măsurii cu canalizarea prin intermediul UCRO

96 Reclamantele estimează că prin întemeierea UCRO, Comisia a admis că Decizia nr. 962/77/CECO este insuficientă, dar și că întemeierea acestui organism ar fi antrenat *de facto* – pentru întreprinderile membre – abrogarea Deciziei nr. 962/77/CECO.

97 Este adevărat că Comisia a autorizat acordul având ca obiect o coordonare a vânzărilor de oțel beton de către întreprinderile siderurgice italiene prin Decizia nr. 78/711/CECA din 28 iulie 1978 (JO L 238, p. 28), însă decizia generală existentă la data înființării UCRO nu a putut fi în nici un fel abrogată prin înființarea acestui organism.

98 Așadar, invocarea acestui motiv de către reclamante nu este întemeiată.

(3) Cu privire la insuficiența controlului

99 Reclamantele din Germania și Franța susțin că Comisia nu ar fi controlat suficient de rapid activitățile imputabile, conform acestor reclamante, în primul rând întreprinderilor din Brescia și că astfel, aceasta nu ar fi împiedicat în cursul primelor luni care au urmat după Decizia nr. 962/77/CECO, întreprinderile din Brescia să vândă la prețuri inferioare prețurilor minime, astfel încât aceste practici nereprimite au antrenat o dereglare a prețurilor de piață forțând și celelalte întreprinderi să încalce Decizia nr. 962/77/CECO.

100 Însă Comisia amintește, în mod îndreptățit, în primul rând că primele verificări au fost efectuate începând din iunie 1977 și că controalele anterioare fuseseră inefficiente deoarece conform practicilor din sectorul siderurgic facturile corespunzătoare vânzărilor nu sunt eliberate decât la două luni după încheierea acestora și, apoi, că în temeiul

atribuțiilor sale și al mijloacelor de care dispune aceasta nu ar putea efectua alte controale.

101 În fapt, aceasta a efectuat, în perioada iunie 1977 - septembrie 1979, 181 de controale (dintre care 19 în lunile iunie și iulie 1977), în plus, aceasta a examinat în aceeași perioadă 122 797 de certificate de conformitate, examinare care i-a permis de asemenea să cunoască infracțiunile.

102 În consecință, în contextul căutării unor eventuale lacune ale sistemului de prețuri minime, acest motiv trebuie respins; acesta poate fi cel mult reexaminat la data discuției cu privire la faptele justificative invocate de reclamante.

(4) Cu privire la neaplicarea măsurii pentru comercianți

103 Comisia, neextinzând Decizia sa nr. 962/77/CECO la comercianții liberi, le-a permis să vândă sub prețurile minime în deplină legalitate, cu atât mai mult cu cât acești comercianți ar fi dispus de stocuri echivalente cu cifra de afaceri a vânzărilor pe două luni și s-ar fi putut aproviziona în continuare de pe piața externă deoarece importurile nu ar fi supuse legislației cu privire la prețurile minime; mai mult, această practică ar fi și mai mult facilitată în ceea ce privește marile grupuri integrate vertical, în care societatea-mamă producătoare ar vinde filialei sale comerciante la prețurile minime, iar aceasta ar vinde în pierdere la prețuri sub prețurile minime; acest comportament anti-economic ar fi posibil prin suportarea de către societatea-mamă a pierderilor filialei sale și compensarea acestora prin propriile sale vânzări în profit.

104 În răspunsul său, Comisia susține că articolul 61 nu ar fi aplicabil decât pentru întreprinderi în sensul articolului 80 din Tratatul CECO și că nu ar viza, prin urmare, decât producătorii și organizațiile lor de vânzări; în consecință, pentru ca prețurile minime să se aplice comercianților liberi ar fi trebuit să se recurgă la articolul 95 din tratat, măsură care nu ar putea fi proiectată decât într-o a doua etapă.

105 S-a stabilit că Comisia nu a contestat niciodată faptul că comercianții dispuneau de stocuri pentru două luni care le permit să vândă sub prețul minim și că 85% din vânzările în Comunitate se efectuează prin intermediul lor, însă aceasta nu a ținut seama suficient de faptul că acești intermediari urmau să vândă o parte din stocurile lor sub prețurile minime.

106 Dimpotrivă, teza reclamantei Maximilianshütte (Cauza 83/79) cu privire la posibilitatea ca comercianții – filialele producătorilor – să vândă sub prețurile minime nu a fost ridicată decât ipotetic fără a dovedi că un singur comerciant a procedat în acest fel, susținând că simplul fapt că o astfel de posibilitate există ar fi suficient pentru a se dovedi insuficiența deciziei în cauză: această absență de dovezi conduce la respingerea motivului în ceea ce privește comercianții – filialele producătorilor.

107 Este stabilit de asemenea că, pentru determinarea prețului care rezultă din jocul cererii și al ofertei, o deplasare infimă a ofertei constituie un element de perturbare

considerabilă; în consecință, excluderea comercianților din sistemul de prețuri minime a constituit un mijloc de presiune de care dispunea clientela pentru a acționa asupra nivelului prețurilor și pentru a solicita producătorilor prețuri inferioare prețurilor minime. Aceste circumstanțe au obligat Comisia să extindă sistemul de prețuri minime la comercianți prin Decizia nr. 3002/77 din 28 decembrie 1977 (JO L 352, p. 8), sistemul pus în aplicare prin Decizia nr. 962/77/CECO prezenta o lacună neimpunând imediat comercianților liberi să respecte prețurile minime.

(5) Cu privire la neaplicarea măsurii pentru importurile provenind din țări terțe antrenând posibilitatea concomitentă de aliniere

108 Conform reclamantelor, compărătorii comunitari ar fi putut să se aprovizioneze la prețuri inferioare prețurilor minime în deplină legalitate, recurgând la importuri din țări terțe. Conform reclamantelor din Germania, făcând uz de libertatea pentru aceste importuri, producătorii italieni ar fi vândut oțel beton în Bavaria la prețuri sub prețurile minime transportându-le prin Elveția, ceea ce ar fi avut o influență considerabilă asupra nivelului prețurilor în Bavaria, unde nu ar mai fi fost posibil să se vândă la prețurile minime; de asemenea, libertatea pe care o aveau în fapt întreprinderile comunitare de a se alinia la ofertele de preț provenind din țări terțe inferioare prețurilor minime ar fi durat până la 14 martie 1978, data Deciziei nr. 527/78 (JO L 73, p. 16) prin care se interzice alinierea la ofertele de preț provenind din anumite țări terțe.

109 Ca răspuns la aceste motive, Comisia amintește în primul rând că, în acest domeniu, articolele 74 și 86 din tratat nu i-ar permite să ia în mod direct măsuri care să interzică importurile din țări terțe și că, în cadrul atribuțiilor sale, aceasta a emis trei recomandări la 15 aprilie 1977 – adică cu 15 zile înainte de Decizia nr. 962/77/CECO – toate trei împotriva importurilor provenind din țările terțe [Recomandarea 77/328/CECO — Recomandarea 77/329/CECO — Recomandarea 77/330/CECO (JO L 114 din 5. 5. 1977, p. 4, 6 și 15)].

110 Astfel nu i se poate reproșa Comisiei că nu a încercat să lupte împotriva importurilor provenind din țări terțe. Este important să se evidențieze de asemenea că în negocierile sale cu țările terțe Comisia este confruntată cu dificultăți considerabile din cauza faptului că CECO este exportatoare netă de oțel; în aceste condiții, aceasta este în același timp obligată să asigure continuarea exporturilor comunitare și să încerce să limiteze importurile în Comunitate și aceasta putea să se teamă, adoptând decizii restrictive nenegociate cu privire la țările terțe, că ar putea suscita din partea acestora măsuri de retorsiune care ar putea aduce prejudicii interesului comun.

111 În ceea ce privește cazurile speciale de importuri de oțel beton produs în Italia transportat prin Elveția, Comisia susține că, pe de o parte, aceste importuri nu ar fi fost anormal de ridicate decât în lunile octombrie și decembrie 1977 și nu din iunie până în septembrie 1977 și că, pe de altă parte, în cadrul măsurilor adoptate împotriva importurilor, aceasta ar fi încheiat la începutul anului 1978 un acord cu Elveția care ar fi permis respectarea prețurilor minime în exporturile sale de fier beton către piața comună.

112 Astfel se pare că, în acest caz particular și în circumstanțele de moment, Comisia a utilizat mijloacele de care dispunea și că nu i se poate reproșa că nu a făcut niciun efort pentru a interzice încă din mai 1977 astfel de importuri, având în vedere mai ales că astfel de interdicții nu puteau interveni decât într-un sistem negociat.

113 Cu toate acestea, rămâne de reținut faptul că importurile provenind din țări terțe au putut pentru moment să perturbe piața și mai ales să influențeze prețurile, cu atât mai mult cu cât anumite întreprinderi comunitare s-ar fi aliniat la ofertele de prețuri inferioare prețurilor minime provenind din țări terțe, din moment ce aceste oferte puteau fi făcute.

114 Este necesar să se amintească că articolul 6 alineatul (2) din Decizia nr. 962/77/CECO era deja destinat să combată astfel de alinieri la oferte de fier beton provenind din toate țările nemembre ale Comunității care nu sunt autorizate decât în măsura în care prețurile la livrare nu sunt inferioare prețurilor la livrare „care rezultă dintr-un barem de prețuri comunitare mai favorabile”; prin urmare, acest text ar împiedica vânzările sub prețurile minime din moment ce toate baremurile comunitare trebuie să conțină prețuri în conformitate cu Decizia nr. 962/77/CECO.

115 În ciuda acestui articol, se pare că s-au efectuat alinieri la prețuri mai mici decât prețurile minime deoarece la al doilea considerent din Decizia nr. 527/78 Comisia a admis că experiența demonstrase imposibilitatea obținerii respectării acestor prețuri minime în cazul în care ofertele la prețuri inferioare și care nu reprezintă decât cantități reduse, ar putea constitui o bază pentru alinieri și că această experiență a făcut necesară eliminarea posibilității de aliniere la oferte de prețuri provenind din anumite țări terțe.

116 În consecință, este necesar să se admită că toleranța *de facto* în ceea ce privește alinierea la oferte în cantități reduse provenind din țări terțe, împreună cu libertatea de import trebuie să fie reținute ca o lacună în sistemul de prețuri minimale.

(b) Cu privire la caracterul disproporționat al sacrificiilor impuse ținând seama de lacunele evidențiate astfel

117 Acum este necesar să se examineze dacă, ținând seama de lacunele constatate, obligațiile impuse întreprinderilor au antrenat sarcini financiare disproporționate pentru reclamante care ar constitui o încălcare a proporționalității. La pretențiile reclamantelor cu privire la acest subiect, Comisia răspunde că validitatea unei decizii generale nu ar putea să depindă de existența sau de absența altor decizii independente formal.

118 Acest argument nu este pertinent în speță, iar Curtea trebuie să analizeze dacă lacunele constatate au impus reclamantelor sarcini financiare disproporționate, având în vedere obiectivele fixate prin Decizia nr. 962/77/CECO. Însă Curtea a recunoscut deja în Hotărârea sa din 24 octombrie 1973 (Cauza 5/73 - Balkan - Recueil 1973, p. 1091) că „dacă instituțiile trebuie să vegheze, în exercitarea atribuțiilor lor, ca obligațiile impuse operatorilor economici să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor pe care autoritatea este obligată să le realizeze, nu rezultă, cu toate acestea,

că această obligație trebuie să fie măsurată în raport cu situația specială a unui anumit grup de operatori”.

119 Se pare că sistemul instaurat prin Decizia nr. 962/77/CECO a funcționat global în ciuda lacunelor evidențiate și a atins în cele din urmă obiectivele urmărite prin această decizie. Cu toate că este adevărat că greutatea sacrificiilor cerute reclamantelor a putut fi agravată de lacunele din sistem, acest lucru nu schimbă faptul că această decizie nu a constituit o intervenție disproporționată și intolerabilă în ceea ce privește scopul urmărit.

120 În aceste circumstanțe, luând în considerare că obiectivul stabilit prin Decizia nr. 962/77/CECO este în concordanță cu obligația Comisiei de a acționa în interesul comun, că natura articolului 61 din Tratatul CECO antrenează în mod necesar ca o consecință faptul că anumite întreprinderi trebuie să accepte, în temeiul solidarității europene, mai multe sacrificii decât altele, nu i se poate reproșa Comisiei că a impus sarcini disproporționate reclamantelor.

Capitolul III Cu privire la obiecția de abuz de putere

121 Conform reclamantelor, Decizia nr. 962/77/CECO ar fi viciată de abuzul de putere, deoarece Comisia ar fi urmărit un scop diferit de cel pentru care articolul 61 o autorizează să stabilească prețuri minime în interiorul pieței comune.

122 Acestea susțin că decizia avea ca scop real protejarea marilor complexe siderurgice care erau extra-marginale pe piața de oțel beton, conservându-le cota de piață prin intermediul prețurilor minime.

123 Conform acestora, restructurarea sectorului – obiectiv declarat de Comisie în Decizia nr. 962/77/CECO – ar fi trebuit să se efectueze prin legea pieței constrângând întreprinderile nerentabile să își oprească producția de oțel beton.

124 Prin această decizie generală care vizează toate întreprinderile – a căror situație este binecunoscută Comisiei – aceasta ar favoriza, prin urmare, întreprinderile neproductive în detrimentul consumatorilor și al întreprinderilor eficiente.

Aceasta ar împiedica astfel extinderea lor pentru a „distrage” „strălucitorul lor exemplu de concurență” făcându-le să suporte consecințele unei crize cunoscute de alte întreprinderi „în numele unei solidarități comunitare nedefinite”.

125 Pe scurt, reclamantele văd în măsura adoptată intenția de a aplica o măsură de retorsiune împotriva întreprinderilor eficiente și în special împotriva celor din zona Brescia care nu au răspuns invitației Comisiei de a adopta cote de producție.

126 Comisia evidențiază că reclamantele nu examinează decizia referitoare la prețurile minime decât cu privire la situația lor personală. Acestea uită că instituțiile comunitare au misiunea de a analiza situația în ansamblu a siderurgiei comunitare și de a lua – conform

imperativelor din tratat – măsuri globale în vederea rezolvării problemelor de ansamblu ale ramurii de activitate vizată.

127 Aceasta amintește că obiectivele ei au fost expuse clar și se opune alegațiilor întreprinderilor din Brescia.

128 Din considerentele Deciziei nr. 962/77/CECO, din memoriile depuse de Comisie și din dezbateri orale rezultă că, prin această măsură, Comisia înțelegea să remedieze situația pieței de oțel beton încercând în special să realizeze un echilibru mai bun între oferta abundentă și cerere precum și între prețuri, astfel încât să crească rata medie de utilizare a capacității de producție a întreprinderilor în ansamblu.

129 Efectul deciziei referitoare la prețurile minime asupra întreprinderilor mici și mijlocii, ca o repercusiune a acesteia asupra marilor complexe siderurgice, decurge în mod necesar din această măsură adoptată legal într-o situație recunoscută de criză evidentă și în conformitate cu obiectivele definite la articolul 3 din tratat, astfel cum s-a demonstrat deja. Este vorba de o consecință inevitabilă a unei măsuri legale și nu de rezultatul unei intenții de a aduce prejudicii individuale anumitor întreprinderi. De altfel, reclamantele nu au întrunit fasciculul de probe concordante care ar permite eventual o concluzie de abuz de putere.

130 Astfel, reclamantele nu au adus dovada unei utilizări a atribuțiilor Comisiei în alte scopuri decât cele prevăzute la articolul 61.

Partea a doua. Cu privire la legalitatea deciziilor individuale de sancțiune

131 Deciziile individuale de sancțiune adoptate de Comisie în temeiul articolului 64 din tratat trebuie să răspundă cererilor de motivare prevăzute în tratat; de asemenea, Curtea trebuie să aprecieze situația reclamantelor cu privire la existența unor eventuale fapte justificative și posibilități de aliniere pe care reclamantele le invocă.

Capitolul 1. Cu privire la lipsa motivării

132 Reclamantele susțin că deciziile individuale nu conțin o motivare adecvată, Comisia mărginindu-se la a pronunța automat o amendă mulțumindu-se să facă trimitere la Decizia nr. 962/77/CECO. Astfel, cu o pseudo-motivare precum „ținând seama de natura infracțiunilor, de valoarea vânzărilor subcotate, precum și de capacitatea contributivă reală a întreprinderii...”, Comisia ar putea stabili amenda la orice sumă. De asemenea, reclamantele îi reproșează Comisiei că nu a răspuns observațiilor lor formulate la data procedurii administrative, ceea ce ar fi cu atât mai criticabil cu cât cerința de motivare constituie singura protecție eficientă a drepturilor resortisanților.

133 Comisia susține că, deoarece motivarea unei decizii individuale amintește articolele din tratat și deciziile generale aplicate, stabilește faptele în considerente și prezintă relația logică între partea dispozitivă și partea care o precedă, această decizie este motivată în mod valid.

134 Redactarea deciziilor individuale arată că Comisia a utilizat pentru toate întreprinderile aceeași schemă: după vizarea textelor din tratat și a deciziilor aplicabile, aceasta arată în ce condiții încălcările prevederilor din textele menționate au fost evidențiate, aduse la cunoștința întreprinderilor și modul în care acestea și-au prezentat observațiile. Elementele constitutive ale încălcării sunt apoi enumerate și se precizează amenda rezultată.

135 Având în vedere această schemă, s-a putut concluziona că, dacă reclamantele comparau decizia individuală care le afecta cu Decizia generală nr. 962/77/CECO, acestea nu puteau ignora încălcările de care au fost acuzate; prin urmare, Comisia nu poate fi acuzată că nu a completat deciziile individuale cu motivația specială a deciziei generale pe care acestea au implementat-o și pe care cei interesați nu o puteau ignora. De altfel, amploarea motivelor evocate în cursul procedurii scrise și al dezbaterilor orale de către reclamante arată că motivarea existentă nu a afectat deloc desfășurarea apărării acestora.

136 Acest motiv este, prin urmare, lipsit de temeii.

Capitolul 2. Fapte justificative invocate

137 Reclamantele au invocat diferite fapte justificative, utilizând o varietate de termeni pentru a caracteriza situația de constrângere care amenința existența acestora sau, cel puțin, continuitatea funcționării lor, în care acestea se aflau în urma aplicării Deciziei nr. 962/77/CECO. Acestea au clasificat acești factori justificativi în trei categorii – legitimă apărare, forța majoră și starea de necesitate – care trebuie să fie examinate succesiv.

Legitimă apărare

138 În ceea ce privește legitima apărare, această noțiune care implică un act de apărare împotriva unui atac nejustificat nu poate exonera de responsabilitate operatorii economici care încalcă în cunoștință de cauză o decizie generală a cărei legalitate nu se pretează la contestații nici prin natura ei, nici în ceea ce privește faptele și circumstanțele economice care au fost luate în considerare la adoptarea deciziei. În speță, Decizia generală nr. 962/77/CECO fiind recunoscută ca legală în ceea ce privește condițiile de formă și fond prevăzute în Tratatul CECO, reclamantele nu se pot prevala de legitima apărare, acest fapt justificativ neputând fi ridicat împotriva unei autorități publice care acționează legitim în cadrul legal al competențelor sale.

Forța majoră

139 Reclamantele declară că din cauza comportamentului „altor producători” care nu respectau decizia cu privire la prețurile minime, acestea se află într-o situație de forță majoră care le constrânge să încalce Decizia nr. 962/77/CECO pentru a evita excluderea de pe piața de oțel beton.

140 Însă recunoașterea unui caz de forță majoră presupune că cauza exterioară invocată de subiecții de drept are consecințe inexorabile și inevitabile până la punctul de a face obiectiv imposibilă respectarea obligațiilor de către persoanele în cauză și, în speță, de a nu le lăsa altă alternativă decât cea de a încălca Decizia nr. 962/77/CECO.

141 Or, reiese din documentele prezentate că din 181 întreprinderi controlate în perioada iunie 1977 și septembrie 1979 doar 29 au încălcat normele cu privire la prețurile minime. În consecință, se pare că majoritatea întreprinderilor s-au adaptat eficient, fie recurgând la altă clientelă sau la alte produse, fie menținând un anumit nivel de producție respectând în același timp prețurile minime. Cauza exterioară invocată de reclamante nu le plasa, deci, într-o situație cu caracter inevitabil, ceea ce exclude aplicarea noțiunii de forță majoră în cazul acestora.

Starea de necesitate

142 Reclamantele au invocat starea de necesitate în care acestea consideră că se aflau și în temeiul căreia consideră că au fost constrânse să nu își îndeplinească obligațiile impuse prin Decizia generală nr. 962/77/CECO. În special, reclamantele din Italia afirmă că nu au avut practic nicio modalitate de a diminua costurile fixe, date fiind riscurile de grevă și de agitație socială în ipoteza concedierilor și că, astfel, având în vedere pierderea cifrei de afaceri, chiar existența acestora era amenințată; reclamantele Montereau și Korf consideră că principiul „necesitatea face legea” justifică comportamentul lor; reclamanta Maxhütte susține că „singura salvare” a întreprinderii sale era recâștigarea cotei sale de piață vânzând sub prețurile minime și estimează că starea de necesitate în care consideră că se afla rezulta dintr-un ansamblu de factori care includeau lacunele și insuficiențele sistemului și faptul că Maxhütte ar fi respectat prețurile minime în iunie și iulie, în timp ce concurenții săi nu ar fi făcut acest lucru. Reclamantele susțin, astfel, prin argumente diverse, că se aflau sub o amenințare gravă care punea în pericol existența întreprinderilor lor.

143 Însă, fără a fi nevoie de examinare, amenințarea menționată de acestea ar fi putut provoca o stare de necesitate care să le justifice comportamentul, este suficient să se constate că nici una dintre întreprinderile care au respectat Decizia generală nr. 962/77/CECO nu s-a aflat în pericol de faliment sau de lichidare și că, dacă anumite reclamante au înregistrat o diminuare a volumului vânzărilor, existența acestora nu a fost în realitate amenințată.

144 În ceea ce privește întreprinderea Stefana Antonio care s-a aflat într-o situație financiară deosebit de dificilă, trebuie notat că această situație era cauzată de alegerea momentului de modificare a structurilor acesteia și, deci, de aprecierea sa eronată cu privire la o conjunctură defavorabilă cunoscută tuturor; acest comportament personal nu îi permite să evoce starea de necesitate.

Capitolul 3. Cu privire la aliniere

145 Reclamanta Feralpi, căreia i s-au alăturat și celelalte reclamante din Italia în această privință, a susținut că comportamentul său ar fi fost legal deoarece aceasta ar fi vândut oțel beton la prețuri minime care rezultau din alinierea practicate în conformitate cu normele comunitare.

146 În acest scop, Feralpi susține în primul rând – bazându-se pe articolul 6 din Decizia nr. 30/53 din 2 mai 1953 (JO, p. 109) astfel cum a fost modificată prin articolul 2 din Decizia nr. 72/440/CECO din 22 decembrie 1972 (JO L 297, p. 39) – că ar avea dreptul să se alinieze la prețurile practicate efectiv de alte întreprinderi comunitare și nu doar la prețurile de barem ale unui concurent.

147 Însă Comisia susține în mod îndreptățit că articolul 6 menționat anterior precizează că acest drept de aliniere nu există decât pentru produsele pentru care „obligația de publicare a prețurilor este suprimată sau limitată”, adică pentru produsele enumerate la articolul 8 din Decizia nr. 31/53 din 2 mai 1953 (JO, p. 111) astfel cum a fost modificată prin Decizia nr. 72/441/CECO din 22 decembrie 1972 (JO L 297, p. 42), printre care nu figurează oțelul beton.

148 În consecință, alinierea intracomunitară, în ceea ce privește oțelul beton, nu ar putea să se efectueze în mod valabil decât la prețurile de barem ale unui concurent comunitar.

149 Feralpi susține în continuare că până la 15 martie 1978 – data punerii în aplicare a Deciziei nr. 527/78 de interdicție a alinierii la ofertele de produse siderurgice provenind din anumite țări terțe – nu numai că ar fi putut să se alinieze la astfel de oferte, ci și la prețuri intracomunitare aliniate în prealabil la oferte de prețuri ale țărilor terțe.

150 Comisia răspunde la acest argument susținând că o aliniere la ofertele de prețuri provenind din țări terțe nu ar fi validă decât în cazul în care întreprinderea ar notifica tranzacția în cadrul căreia a efectuat aceste alinieri în termen de trei zile după efectuarea tranzacției, conform articolului 1 din Decizia nr. 23/63 din 11 decembrie 1963 (JO 187/63, p. 2976).

151 În cazul în care argumentația Comisiei nu ar viza decât regularitatea formală a operației de aliniere, aceasta ar fi trebuit să fie respinsă, deoarece absența notificării nu constituie o încălcare a normelor referitoare la prețurile minime.

152 Cu toate acestea, Comisia susține în mod îndreptățit că reclamanta ar fi trebuit să aducă dovada alinierii sale la ofertele de prețuri provenind din țări terțe; or, această dovadă nefiind prezentată de Feralpi, nu este, prin urmare, posibil să se admită validitatea acestei alinieri și *a fortiori* validitatea unei alinieri la o ofertă de prețuri intracomunitară, și aceasta aliniată în prealabil – și fără ca dovada să fie prezentată – la o ofertă de prețuri provenind dintr-o țară terță.

153 În cele din urmă, Feralpi susține în ceea ce privește vânzările efectuate în Republica Federală Germania că s-ar fi aliniat la baremurile publicate de întreprinderile germane;

astfel, aceasta n-ar fi încălcat normele privind prețurile minime, ci ar fi încălcat cel mult, în cazul în care aceste alinieri ar fi ilegale, articolul 60 din Tratatul CECO.

154 Este necesar, în primul rând, să se amintească că articolul 6 primul paragraf din Decizia nr. 962/77/CECO nu împiedică alinierea „la prețurile mai favorabile din baremurile altor producători din Comunitate”; cu toate acestea, toate baremurile întreprinderilor comunitare trebuie să fie conforme cu decizia de introducere a prețurilor minime și nicio aliniere intracomunitară nu face posibilă vânzarea sub prețurile minime. Rezultă că orice vânzare sub prețurile minime constituie nu numai o aliniere intracomunitară ilegală, încălcare a articolului 60 din Tratatul CECO, ci și o încălcare a normelor privind prețurile minime.

155 Or Feralpi, deducând din prețul de barem al întreprinderilor germane la care a pretins că s-a aliniat cheltuielile de transport de la Lonato (punct de paritate al Feralpi) la punctul de paritate la destinație, obținea un preț de vânzare „aliniat” inferior prețurilor care rezultau din aplicarea baremului unei întreprinderi comunitare, practică interzisă prin articolul 6 primul paragraf: în consecință, vânzările efectuate în Republica Federală Germania sub prețurile minime constituie încălcări ale articolului 61 din Tratatul CECO.

Partea a treia. Cu privire la reducerea amenzilor

Capitolul 1. Generalități

156 Reclamantele au solicitat, în subsidiar, fie în concluzii, fie în cadrul procedurii orale, reducerea amenzii.

157 Este necesar să se amintească că încălcările au fost comise într-o perioadă de criză care punea în pericol existența a numeroase întreprinderi din acest sector și care a antrenat punerea în aplicare a unui plan anticriză bazat în primul rând pe principiul solidarității, singurul în măsură să permită întregului sector să depășească criza.

158 Desigur, este necesar să se constate că, pentru respectarea acestui principiu, întreprinderile cele mai productive ar trebui să accepte sacrificii, mai ales având în vedere libertatea de care se bucurau comercianții și importatorii din țările terțe în materie de prețuri în cursul anului 1977, perioadă de-a lungul căreia au fost comise cea mai mare parte a încălcărilor în cauză.

159 Însă Comisia, decidând să aplice o rată a amenzii relativ scăzută, 25% din valoarea sub-cotațiilor întreprinderilor fără probleme financiare deosebite, 10% din aceeași valoare întreprinderilor mijlocii cu bilanț negativ și 1% din această valoare întreprinderilor falimentare, având în vedere rata pe care o poate aplica în temeiul articolului 64 din tratat – dublul valorii vânzărilor ilegale – a ținut seama în mod echitabil de circumstanțele cauzei.

160 În consecință, solicitările de reducere a amenzilor reclamantelor sunt neîntemeiate, cu excepția solicitărilor care urmează a fi examinate în continuare cu privire la o aplicare

necorespunzătoare a ratelor stabilite de Comisie sau la eventuale reduceri ale valorii sub-cotațiilor.

Capitolul 2. Cu privire la cazurile particulare

1. Antonio Stefana

161 Această întreprindere a susținut că, atunci când i-a fost aplicată amenda, aceasta se afla într-o situație financiară critică, ceea ce nu a fost infirmat de Comisie; în consecință, și conform criteriilor fixate de aceasta, acestei întreprinderi trebuie să i se aplice rata de 10% din valoarea sub-cotațiilor și nu rata de 25%; astfel, amenda pentru această întreprindere trebuie să fie redusă de la 50 852 000 lire la 20 340 800 lire.

2. Solicitățile cu privire la eventuale reduceri ale valorii sub-cotațiilor

(a) di Darfo

162 Reclamanta invocă în primul rând un viciu de procedură, în sensul că aceasta nu a fost convocată la Bruxelles pentru a adăuga completări la explicațiile orale decât la 23 iunie 1978, reuniunea fiind stabilită pentru 29 iunie 1978, și că cererea sa de prelungire a termenului a primit un răspuns negativ; pentru acest motive, reclamanta solicită ca decizia individuală de sancțiune din 18 august 1978 să fie anulată, susținând că refuzul Comisiei a împiedicat-o să își prezinte în mod corespunzător apărarea.

163 Comisia observă că nu este obligată să acorde audiență părților și că, astfel, nu poate fi o perioadă obligatorie de preaviz; în consecință, nu ar exista în această privință nici viciu de procedură, nici obstacol pentru prezentarea corespunzătoare a apărării.

164 Cu toate că este adevărat că articolul 36, la care a făcut referire di Darfo, se limitează la a prescrie Comisiei să permită părții interesate să își prezinte observațiile înainte de a adopta o sancțiune pecuniară și că, în acest caz, întreprinderea a putut să își prezinte observațiile scrise, trebuie, cu toate acestea, să se observe că termenul acordat de Comisie întreprinderii di Darfo – cu privire la convocarea sa la o audiență la Bruxelles – ar fi putut fi mai larg pentru a nu afecta posibilitatea ca această întreprindere să își facă cunoscut în mod util punctul de vedere asupra anumitor documente în litigiu. Această manieră de a acționa nu antrenează totuși *ipso facto* anularea deciziei atacate în măsura în care reclamanta a avut posibilitatea de a prezenta în prealabil observații scrise, însă documentele pe care a omis să le prezinte în observațiile scrise către Comisie și pe care aceasta ar fi vrut să le prezinte la audiența la care nu s-a putut prezenta trebuie să fie luate în considerare de către Curte.

165 Reclamanta susține, în continuare, că facturile nr. 1626, 1628 și 1630 - toate trei din 2 septembrie 1977 – nu se referă la oțel beton, ci la produse laminate ST 37 și că aceste facturi nu ar intra, prin urmare, în domeniul de aplicare al Deciziei nr. 962/77/CECO. Însă cum Comisia a observat în mod îndreptățit că pe facturi este aplicată o ștampilă cu inscripția „aliniere parțială la barem AFIM” și că acest barem nu vizează decât oțel beton, este necesar să se respingă argumentul reclamantei.

166 Aceasta susține, în cele din urmă, că Comisia a inclus în mod eronat în vânzările incriminate facturi ale căror comenzi fuseseră efectuate anterior punerii în aplicare a Deciziei nr. 962/77/CECO: este vorba de două grupuri de comenzi efectuate la întreprinderea Maretto Blein prin intermediul Spa Darma din Milano, pe de o parte, și la Spa Baraclit prin intermediul întreprinderii Albani di Merate, pe de altă parte.

167 Comisia a respins această argumentație pe motivul că comenzile evidențiate adăugate de către di Darfo ca probe nu au fost prezentate la inspecție. Însă acest argument al Comisiei nu este întemeiat deoarece, în acest caz particular, este necesar să se ia în considerare documentele pe care întreprinderea a omis să le prezinte o dată cu observațiile scrise prezentate Comisiei și pe care aceasta nu a avut ocazia să le prezinte ulterior.

168 În cursul procedurii orale, Comisia a prezentat una dintre facturile (nr. 1514) ale căror comenzi di Darfo susținea că sunt anterioare datei de 8 mai 1977; cu certitudine, această factură este datată în 2 august 1977, însă aceasta nu poate în niciun caz să constituie o probă contrară documentelor prezentate de către di Darfo care stabilesc că comenzile care constituiau un contract – în temeiul căruia părțile erau de acord cu privire la produsul vândut și la preț - fuseseră efectiv plasate înainte de 8 mai 1977.

169 În consecință, este necesar să se admită argumentul reclamantei și să se excludă vânzările ce corespund acestei comenzi din cadrul celor pentru care s-ar putea impune amenzi, acestea reprezentând 3,4 % din totalul vânzărilor, este necesar să se diminueze amenda întreprinderii di Darfo cu 3,4% și, prin urmare, să se reducă de la 27 830 000 lire la 26 383 780 lire.

(h) Rumi

170 Reclamanta susține că Comisia a greșit luând ca punct de referință pentru calcularea valorii sub-cotațiilor prețul de 540 DM/ tona de oțel beton, pe motivul că aceasta a vândut oțel beton prin aliniere la paritățile Saarbrücken și Oberhausen și că, datorită costurilor de transport, prețul pe tonă ar fi ajuns astfel la 451, 87 DM; aceasta estimează astfel că valoarea sub-cotațiilor ar scădea de la 200 la aproximativ 100 milioane de lire și că amenda nu ar trebui calculată decât în raport cu această ultimă sumă.

171 Comisia a observat în mod îndreptățit, pe de o parte, că documentul prezentat în sprijinul acestei cereri se referă la vânzări ulterioare celor luate în considerare pentru calculul sub-cotațiilor și, pe de altă parte, că destinația finală a produselor vizate erau Țările de Jos; în aceste condiții, o aliniere la punctele de paritate ale întreprinderilor germane contravine articolului 60 din tratat și, deoarece această aliniere ilegală i-ar fi permis reclamantei să vândă sub prețurile minime, constituie de asemenea o încălcare a normelor cu privire la prețurile minime, așadar, acest motiv invocat de societatea Rumi trebuie respins.

(c) Feralpi

172 Reclamanta susține că Comisia i-a reproșat în mod eronat că a practicat prețuri inferioare prețurilor minime printr-un grup de facturi pe care aceste prețuri în litigiu erau înscrise de mână, pretinzând că astfel de adnotări nu au valoare probatorie dat fiind că aceste facturi nu făceau parte din raporturile contractuale reale.

173 Comisia a prezentat copii ale unor mesaje telex cu privire la vânzările în cauză în care se observa o diferență între prețul de vânzare exprimat în mărci germane și conform prețurilor minime și valoarea care urma să fie înscrisă pe factură exprimată în lire și inferioară prețurilor minime.

174 Această probă fiind, de asemenea, confirmată prin declarația scrisă a inspectorului Comisiei, este necesar, prin urmare, să se respingă acest motiv.

175 Reclamanta susține, de asemenea, că a vândut oțel beton de calitate superioară, ceea ce Comisia nu a luat în considerare la calcularea valorii sub-cotațiilor.

176 Este necesar să se amintească că articolul 2 din Decizia nr. 3000/77 declară că prețurile minime sunt prețuri de bază, incluzând surplusul de calitate, în timp ce Decizia nr. 962/77/CECO a declarat la articolul 2 doar că prețurile minime sunt prețuri de bază. În aceste condiții, începând cu 1 ianuarie 1978, data intrării în vigoare a Deciziei nr. 3000/77, prețurile minime includeau și surplusurile de calitate, în timp ce valoarea acelor surplusuri se putea adăuga prețurilor minime în Decizia nr. 962/77/CECO.

177 Dat fiind că încălcările au fost comise în perioada 3 martie – 3 mai 1978, sub-cotațiile trebuie să fie egale cu diferența dintre prețul minim (inclusiv surplusul de diametru) – și prețul de vânzare – la care a fost efectuată tranzacția – care cuprinde prețul de bază și surplusul de calitate.

178 În consecință, luând în considerare situația prezentată anterior, Curtea decide ca amenda să fie redusă de la 55 110 000 lire la 50 000 000 lire.

Cu privire la cheltuielile de judecată

179 În temeiul articolului 69 alineatul (2), partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată.

180 În temeiul alineatului (3) din același articol, Curtea poate să suporte cheltuielile de judecată integral sau parțial, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere sau în circumstanțe excepționale.

181 În Cauzele 154/78 (Valsabbia), 205/78 (Stefana Fratelli), 206/78 (AFIM), 227/78 (Di Darfo), 228/78 (Sider Camuna), 263/78 (Rumi), 264/78 (Feralpi), 31/79 (Montereau) — inclusiv procedura ordonanței președințiale — 39/79 (OLS), 83/79 (Maximilianshütte), 85/79 (Korf Industrie), reclamantele căzând în pretenții cu privire la aspectele esențiale, trebuie să fie obligate la plata cheltuielilor de judecată.

182 În Cauza 226/78 (Antonio Stefana), Comisia căzând în pretenții cu privire la cererea în subsidiar de reducere a amenzii, cheltuielile de judecată sunt compensate.

Pentru aceste motive,

CURTEA

declară și hotărăște:

(1) Amenzile impuse reclamantelor sunt reduse:

— pentru Antonio Stefana (226/78) la 19 042 UC, adică 20 340 800 lire,

— pentru di Darfo (227/78) la 25 168 UC, adică 26 883 780 lire,

— pentru Feralpi (228/78) la 46 298 UC, adică 50 000 000 lire.

(2) În privința celorlalte aspecte, acțiunile sunt respinse.

(3) Reclamantele în Cauzele 154/78 (Valsabbia), 205/78 (Stefana Fratelli), 206/78 (AFIM), 227/78 (di Darfo), 228/78 (Sider Camuna), 263/78 (Rumi), 264/78 (Feralpi), 31/79 (Montereau), 39/79 (OLS), 83/79 (Maximilianshütte) și 85/79 (Korf Industrie), sunt obligate la plata integrală a cheltuielilor de judecată.

(4) În Cauza 226/78 (Antonio Stefana), cheltuielile de judecată sunt compensate.

Kutscher	O'Keeffe	Touffait	Mertens de Wilmars	Pescatore
Mackenzie Stuart		Bosco	Koopmans	Due

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 18 martie 1980.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher